

Insändare publicerad i Hufvudstadsbladet, Helsingfors den 24.01.08

Låt esperanto ta över

Unesco firar Internationella språkåret 2008. I alla länder finns det språkfrågor av olika slag, bl.a. beroende på hur lagstiftningen i de enskilda länderna är beskaffad.

I Finland har vi en föredömlig språklag. Men praktisk språklig jämlikhet, finns den? Kan den ens med lag skapas?

Om man beaktar allt som sammanhänger med språk, t.ex. språklig identitet, två- eller flerspråkighet, internationell förståelse, mångkulturella samhällen och nyfamiljer, migration, mm, hur skall man då komma till en harmonisk lösning?

I EU rekommenderas det att alla skall behärska tre europeiska språk, 23 språk är ju för tillfället officiella i EU, FN har fem officiella språk. Flerspråkighet är nu på modet, och bra så, men utan ett gemensamt språk fungerar flerspråkigheten otillräckligt. Att det är engelskan som förhärskar överallt, får allt fler att generat vrida sig i sina stolar åhörande allt vackert tal om flerspråkighet .... Engelskan är väl dock bara en provisorisk lösning. Tyvärr är vår begränsade fantasi ofta ännu det största hindret då vi vill förvalta den rikedom som språklig mångfald innebär.

En väsentlig fråga är väl, på vilka grunder skall språkliga rättigheter och skyldigheter byggas? Enahanda eller likadana grunder t.ex., vad betyder det?

Det är väl mer eller mindre självklart att alla människor borde ha rätt att kommunicera på sitt eget språk, så långt som möjligt, eller på ett gemensamt neutralt språk, vid behov. Bara tillfälliga praktiska orsaker kan förutsätta kravet på att tala ett språk som är den andra partens modersmål. Detta gäller naturligtvis även artig kundbetjäning och frivilligt språkval.

Inom esperantorörelsen används esperanto som bro mellan världens alla språk. Mångfald och enhet, i enkelt samförstånd, oberoende av språkgruppernas storlek.

Hur skulle det vara om Finlands fördomsfria, nyskapande, framtidsbyggande, kulturella "kapitalbesättning" skulle ta sig en funderare på hur esperanto-idén kunde tillämpas i sammanhang där Finland är med? Att satsa kapital för att befrämja användningen av esperanto skulle innebära ett stort framsteg för mänsklighetens språkliga frigörelse. Det borde vara en angelägen uppgift också för oss finlandssvenskar om vi hoppas kunna tala fritt och låta sången ljuda på många modersmål, även i framtidens världsby.

Börje Eriksson
Orimattila